

[P. Mortensen.]

der erhvervelse af fremmed statsborgerret uden den pågældendes egen medvirken og inden dennes fyldte 21. år.

Det var også netop udfra dette synspunkt, at tyskerne under besættelsen indkaldte denne kategori af unge mænd til tysk krigstjeneste og unge kvinder til arbejdstjeneste i Tyskland, uden at den danske stat var i stand til at yde de pågældende nogen absolut beskyttelse. I det foreliggende lovforslag forlader man nu bestemmelsen om 19 års alderen som tidspunktet for indfødsrettens erhvervelse, og man forlader også, i alt fald til en vis grad, den helt automatiske erhvervelse af indfødsret, idet man i § 3 foreslår, at udlændinge, som er født her i riget og vedblivende har haft fast bopæl her, kan erhverve indfødsret ved efter det fyldte 21. år, men inden det fyldte 22. år overfører overøvrigheden at afgive skriftlig erklæring herom; det vil altså sige, at vedkommende nu skal foretage sig en positiv handling for at blive statsborger. Ved dette positive system undgår man formentlig de nu forekommende tilfælde, som der gentagne gange i dagspressen har været fremdraget eksempler på, og som vi navnlig i Sønderjylland har set en række af: at en person, der selv troede at have sin statsborgerret i orden, og som også i en årrække var blevet behandlet som havende dansk statsborgerret, i virkeligheden slet ikke var i besiddelse heraf. Dels udfra det synspunkt, som jeg tidligere har nævnt, at en erhvervelse af fremmed statsborgerret, der er sket før vedkommendes 21. år, ikke medfører tab af den oprindelige statsborgerret, dels også for at opnå ensartethed på dette område i de nordiske lande synes jeg, det er rimeligt, at man i lovforslaget har valg 21 års alderen i stedet for som efter den gældende indfødsretslov 19 års alderen.

Lovforslagets § 9 er ny i forhold til gældende statsborgerretslove. Den indeholder bestemmelser om, at statsborgerretten kan frakendes naturaliserede personer, der groft har sveget deres troskabspligt overfor staten. Denne paragraf har sikkert sit udgangspunkt i de forhold, der opstod under besættelsen, både i Norge og i Danmark, og der findes jo også adskillige begrundelser for en sådan bestemmelse i indfødsretslovene; men dette spørgsmål må sikkert behandles med den allerførste varsomhed, og det vil i hvert fald være rimeligt, om man, inden lovforslaget vedtages, underkaster dette og en række andre spørgsmål en nøjere prøvelse i et udvalg.

Også § 11 i det foreliggende lovforslag er

ny i forhold til de gældende bestemmelser. Denne paragraf omhandler spørgsmålet om på statsborgerrettens område at indføre særlige bestemmelser i forholdet mellem de nordiske lande. Der har jo flere gange været talt om og iværksat bestræbelser for at gennemføre en fællesnordisk statsborgerret. I 1943 har således foreningen Norden beskæftiget sig med spørgsmålet, og senere, i 1945, har man på det nordiske interparlamentariske møde her i København beskæftiget sig med det samme spørgsmål. Det foreliggende lovforslags § 11 tilsigter ikke at indføre en fællesnordisk statsborgerret, men kun med hensyn til erhvervelse af statsborgerret i videst mulig udstrækning at ligestille statsborgere i et andet nordisk land med landets egne statsborgere for derved at lette overgangen fra et lands statsborgerret til statsborgerret i et andet; det kan måske ske ved, at der træffes aftale mellem to eller flere nordiske lande om, at f. eks. bopæl i det ene nordiske land ligestilles med bopæl i et andet nordisk land. Tendensen i § 11 kan således siges at være et første skridt henimod indførelse af en fællesnordisk statsborgerret, selvom det kun er et lille, forsigtigt skridt, der her tages.

Der er, som jeg har nævnt, i det foreliggende lovforslag en række til dels nye problemer, og det vil derfor være rimeligt, synes jeg, om lovforslaget, inden det ophøjes til lov, underkastes en udvalgsbehandling. Jeg skal på mit partis vegne anbefale lovforslaget til velvillig behandling.

Bjerre: Når man fra sin tidligste ungdom har deltaget i nordisk samarbejde af den ene eller den anden art, er det naturligt, at man også finder det arbejde, der foretages for at gøre lovgivningen ensartet i de nordiske lande, tiltalende. Derfor finder jeg det også i og for sig i princippet tiltalende, at man gør, hvad man kan, for at indfødsretslovene kan blive ens i de forskellige nordiske lande, så at der derved kan dannes basis for det, som man måske vil opnå ad åre, at stifte en fællesnordisk statsborgerret.

Spørgsmålet om en fællesnordisk statsborgerret var særlig aktuelt under krigen; det var jo, ligesom hele den nordiske tanke havde fået mere vind i sejlene i disse år, og straks efter fik man på foranledning, såvidt jeg husker, af professor Herlitz, medlem af førstekammeret i Sverige, vedtaget en henvendelse til regeringen om nedsættelse af undersøgelsesudvalg i de nordiske lande til at forberede en ændring af indfødsretslovgivningen. Disse udvalg blev nedsat; der blev i alle landene nedsat embedsmands-